

איבערזעץ

מיין וואַנדערליד

שיר הנדודים שלי

בר הרוביץ

תרגום: גולי דולב-השילוני

הקדמה

בר הרוביץ (1895-1942) היה מחבר וצייר גליציאני שפעל לתקופה בחוג היידיש הווינאי, יחד עם מלך ראוויטש ואחרים. ספר שיריו היחיד, "מביתי שבהרים" (1919), עורר עניין בשל החידוש שבו: יחס משוחרר ורומנטי לטבע, המשלב בין שפה פשוטה להיקסמות מיערות, משלגים ומגרמי השמיים. התפרסותו של הרוביץ על תחומי יצירה מגוונים והמידע המועט אודות שנות חייו האחרונות תרמו לבטח להישכחותו, על אף תרגומיו מפולנית ואוקראינית ופרסומיו בעיתונות היידיש, שכללו גם סיפורים קצרים ואיורים (למשל כאן, עמ' 14). "שיר הנדודים שלי", השיר השלישי בספר שיריו, הוא תרגום ראשון מיצירתו לעברית. השיר הוא מעין הצהרת כוונות, המגלה את המוטיבים החוזרים ביצירתו ואת סגנונו הייחודי. הרוביץ זכה להערכה כמשורר נטורליסט ונהיר, ולכן התמקדתי בתרגום זה בשימור הפשטות באוצר המילים ובתחביר.

Jewish writers and scholars, Poland, ca. the 1930s. (Left to right) Emanuel Ringelblum, Itzik Manger, Rokhl Oyerbakh; Yankev Shatzky, Ber Horovits, Raphael Mahler, and M. Weinberg. (YIVO)

ליד

וואַנדערן, וואַנדערן, וואַנדערן, וואַנדערן,
וואַנדערן אָן אינפֿעהערן!
לאַמיר טאָן דאָס זעלבע, וואָס ס'לערנט מיך די זון
און אַנדערע זונען - שטערן!

ווי לאַנג בלייבט די ערד
אויף דעם זעלבן אָרט?
פֿאַרט - פֿאַרט, פֿאַרט - פֿאַרט -
פֿאַרט!

און קום איך נישט דאָרט וווּ שטערן
און וווּ אַנדערע זונען -
דאָן וועל איך זיכער מענטשן
און האַרצגאלד געפֿינען!...

עב

לנדד, לנדד, לנדד,
לנדד בלי עכובים!
בואו אַעשה דְבַר שְׁלִמְדָה אוֹתִי הַשְּׁמַשׁ
וּשְׁמֹשׁוֹת אַחֲרוֹת - כּוֹכָבִים!

בְּמָה זְמַן הָאֵדָמָה
נִשְׁאַרְתְּ לֹלֵא נוע?
לְנִסְעֵ - לְנִסְעֵ, לְנִסְעֵ - לְנִסְעֵ -
לְנִסְעֵ!

וְלֹא אֶגִּיעַ שָׁם לְכוֹכָבִים
וְאֶל שְׁמֹשׁוֹת אַחֲרוֹת -
אֶז בְּיַדִּי אֶמְצֵא לִי אֲנָשִׁים
וְזָהב בְּלִבָּבוֹת!...

גולי דולב-השילוני הוא סטודנט להיסטוריה גלובלית בברלין. מחקריו עוסקים בתפוצות תתיות ולאומיות והוא מתמחה בעולם היידיש. סיפורים קצרים פרי עטו התפרסמו ב"המוסר" וב"ה".

